

ENONTEKIÖ

Kilpisjärven asemakaavan muutos, korttelin 8 rakennuspaikka 2

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (OAS), 13.7.2026

1. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on alueidenkäyttölain (AKL 63 §) mukainen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

OAS sisältää perustiedot kaavahankkeesta ja sen valmisteluprosessista niin, että osalliset voivat arvioida kaavan merkitystä ja tarvetta osallistua sen valmisteluun.

OAS kertoo mitä on suunnitteilla ja missä, lähtökohdat ja tavoitteet, mitä selvityksiä tehdään ja mitä vaikutuksia arvioidaan, keitä ovat osalliset sekä milloin ja miten suunnitteluun voi vaikuttaa.

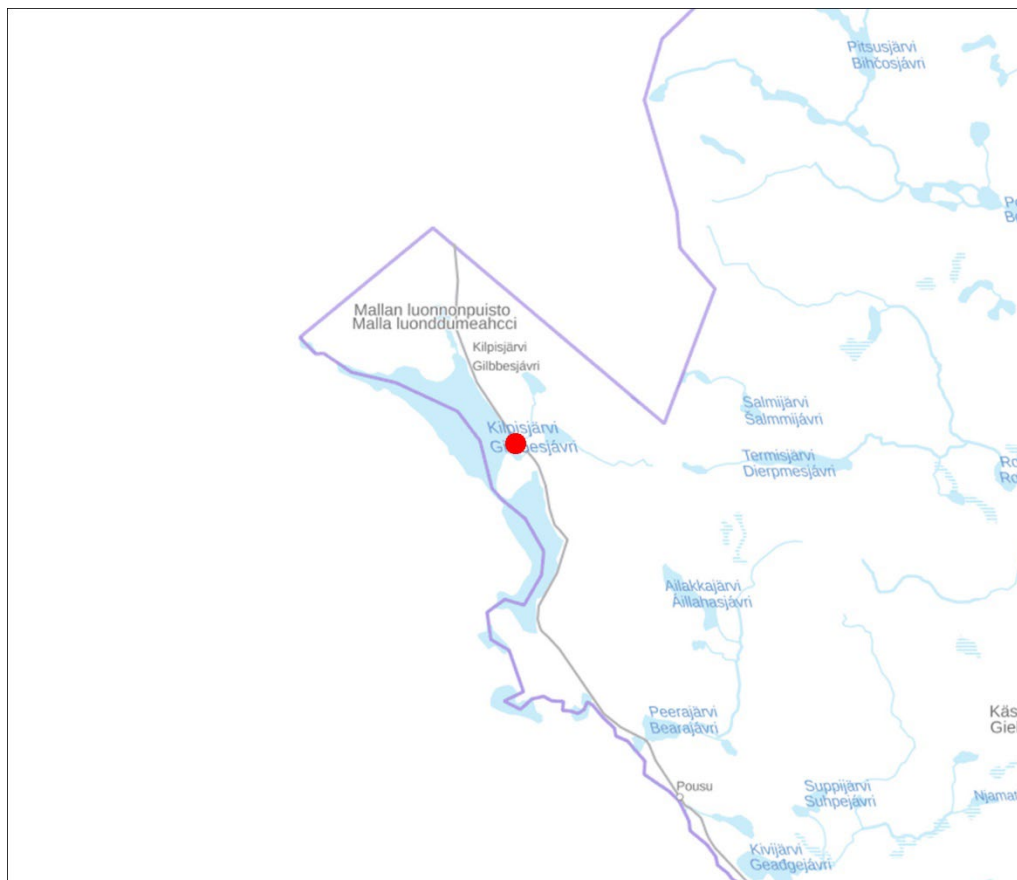
Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa.

2. PERUSTIEDOT KAAVAHANKKEESTA

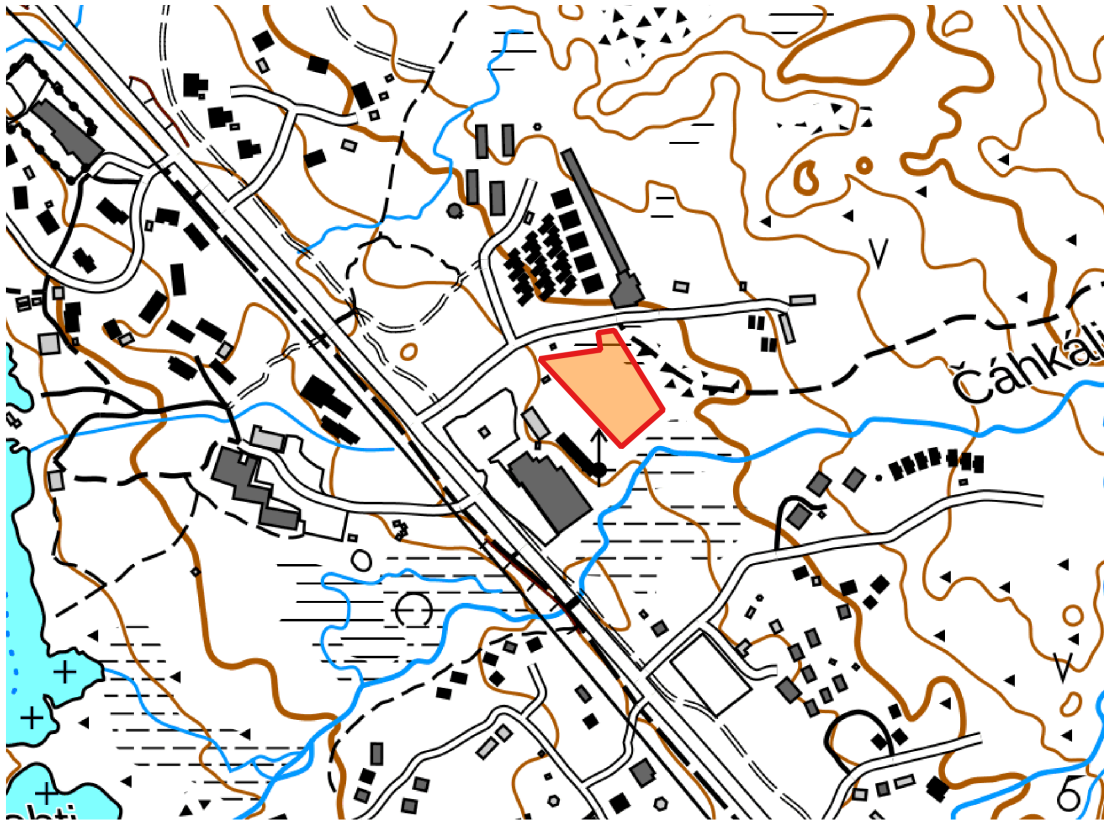
2.1 Nimi

Kilpisjärven asemakaavan muutos, korttelin 8 rakennuspaikka 2.

2.2 Sijainti

Kilpisjärvi sijaitsee Suomen käsivarressa, Enontekiön kunnan luoteisosassa lähellä Ruotsin ja Norjan rajaa.

Kaavamuutosalue sijoittuu Kilpishallin kaupan taakse Urpiaistentien eteläpuolelle ja on kooltaan noin 5035 neliömetriä. Urpiaistentien pohjoispuolella kaava-aluetta vastapäätä sijaitsee Hotelli Rakka.

Kaavamuutos koskee kiinteistöä 47-402-42-120.

3. ASEMAKAAVAN TARVE JA TAVOITTEET

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on korttelissa 8 sijaitsevan liiketontin (KL) käyttötarkoituksen muuttaminen liikerakentamisesta asumiseen.

Kaavamuutos toisi omalta osaltaan helpotusta Kilpisjärven asuntopulaan.

Voimassa olevan kaavan mukainen rakennuspaikka on yksityisomistuksessa. Yksityinen maanomistaja on jättänyt kaavamuutoshakemuksen ja sitoutunut maksamaan asemakaavoituksen kustannukset.

4. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

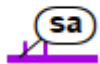
4.1 Suunnittelualueen nykytila

Suunnittelualue on rakentamatonta tunturikoivikkoa ja se rajautuu Urpiaistentiehen sekä Kilpishallin tonttiin. Alueelle on rakennettu kunnallistekniikka.

Suunnittelualue kuuluu lisäksi matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistysten kehittämisen kohdealueeseen Kilpisjärven matkailuvyöhyke (mv 8409). Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla.

Maakuntakaavassa on annettu myös koko maakuntakaava-aluetta koskevia määräyksiä muun muassa poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytöllisten toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamisesta sekä arvokkaiden maisema-alueiden ja luonnonympäristöjen huomioimisesta.

Suunnittelualuetta koskevat myös seuraavat maakuntakaavan määräykset:

Saamelainen kotiseutualue.

Merkinnällä osoitetaan saamelaisten kotiseutualue. Alueella tarkoitetaan Enontekiön, Inarin, Utsjoen kuntien alueita sekä Sodankylän kunnassa sijaitsevaa Lapin paliskunnan aluetta. (Laki saamelaiskäräjistä N:o 974/1995 4§)

Viranomaisten on varattava saamelaiskäräjille tilaisuus tulla kuulluksi ja neuvotella kaikista laajakantoisista ja merkittävistä toimenpiteistä, jotka voivat välittömästi ja erityisellä tavalla vaikuttaa saamelaisten asemaan alkuperäiskansana ja jotka koskevat saamelaisten kotiseutualueella yhdyskuntasuunnittelua, valtionmaan, suojelualueiden ja erämaa-alueiden hoitoa, käyttöä, vuokrausta ja luovutusta, kaivoskivennäisten valtausta ja kaivospiirin perustamista tarkoittavia lupahakemuksia taikka muuta vastaavaa saamelaisten kieleen, kulttuuriin tai heidän asemaansa alkuperäiskansana vaikuttava alueiden käyttöön liittyvää asiaa.

Metsähallituksen hallinnassa olevien luonnonvarojen hoito, käyttö ja suojelu on sovittava yhteen Saamelaiskäräjistä annetussa laissa tarkoitetulla saamelaisten kotiseutualueella siten, että saamelaisten kulttuurin harjoittamisen edellytykset turvataan, sekä poronhoitolaissa tarkoitetulla poronhoitoalueella siten, että poronhoitolaissa säädetty velvoitteet täytetään.

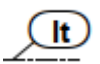
Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain mukaisissa toimenpiteissä on kiinnitettävä erityistä huomiota saamelaisten mahdollisuuksiin ylläpitää ja kehittää kulttuurimuotoonsa kuuluvia elinkeinoja saamelaisten kotiseutualueella.

Saamelaisten kotiseutualueella metsätalouden tulisi käyttää luontaista uudistamista sille soveltuvilla kohteilla ja välttää maanpinnan voimakasta käsittelyä.

Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettu alueen raja.

Rajan pohjoispuoleisella alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Valtion maan luovuttaminen tai vuokraaminen saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamasta vahingosta. (Poronhoitolain 2.2 §:n mukaan)

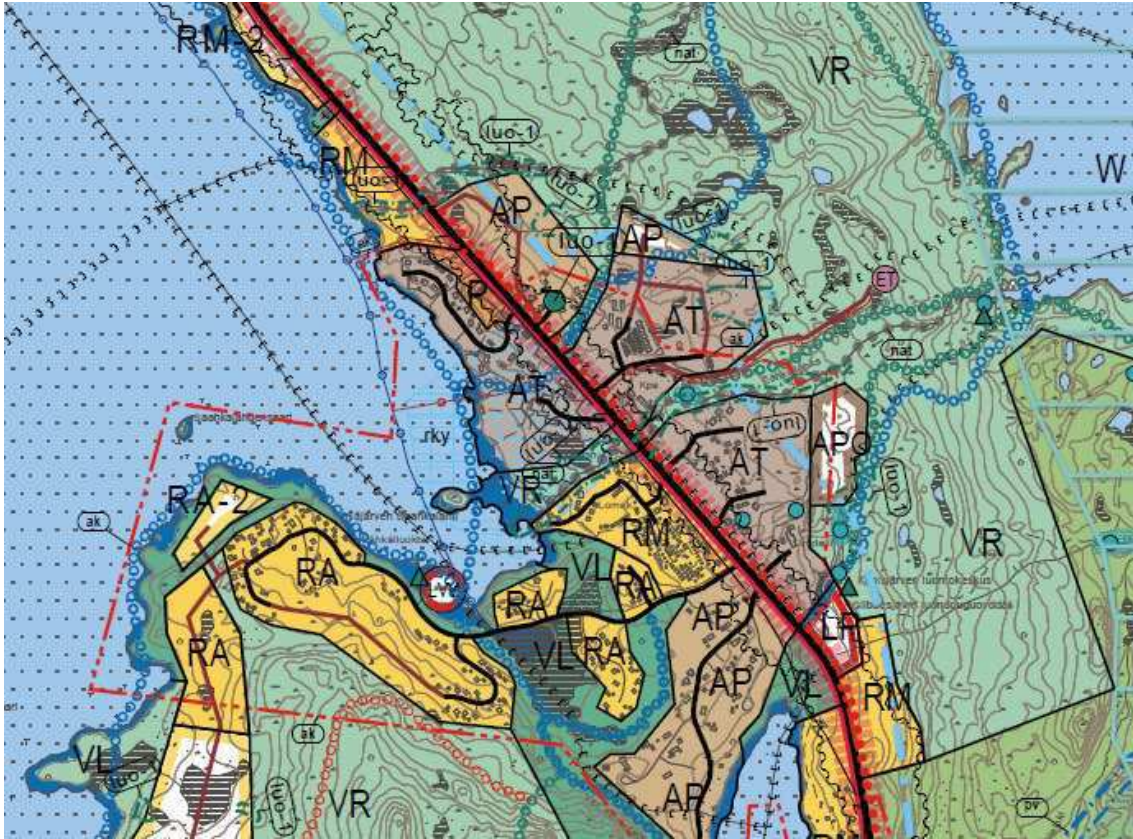

Luontaiselinkeinolain mukainen raja.

Merkinnällä osoitetaan luontaiselinkeinolain mukaista rajaa, jonka pohjoispuolella sovelletaan luontaiselinkeinolain tavoitteita.

4.4 Yleiskaava

Kilpisjärvellä on voimassa 26.8.2025 hyväksytty Kilpisjärven osayleiskaava.

Ote Kilpisjärven osayleiskaavasta.

Suunnittelualueeseen kohdistuu kaavamerkintä AT (Kyläalue). Kaavamääräyksen mukaan alue on tarkoitettu tiiviiseen kylämaiseen asumiseen ja sitä palvelevien majoitus-, liike-, palvelu- ja toimitilarakennusten rakentamiseen. Toiminnasta ei saa aiheutua ympäristöön melua, tärinää, ilman tai veden pilaantumista tai muuta merkittävää häiriötä. Uusien rakennusten tulee sopia sijoituksen, koon, materiaalien ja julkisivuvärien osalta alueen nykyiseen rakennuskantaan ja kyläkuvaan. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään kaksiasuntoisen asuinrakennuksen, sekä yhden 1½-kerroksisen sivuasunnon, yhden saunarakennuksen sekä talousrakennuksia. Nykyisiä asuinrakennuksia saa korjata nykyisessä laajuudessaan rakennusoikeuden estämättä.

Rakennuspaikan rakennusten tulee muodostaa luonteva pihapiiri. Alueen rakentamisen ja muiden toimenpiteiden yhteydessä tulee kiinnittää erityistä huomiota maisema- ja kyläkuvan sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten, rakenteiden, tiestön, kasvillisuuden, vesistöolojen ja näkymien säilymiseen.

Yleiskaavan yleisissä määräyksissä todetaan mm. näin: Vähäistä merkittävämpi alueiden rakentaminen tulee ratkaista ensisijaisesti asemakaavoittamalla. Tarkemman suunnittelun ja asemakaavoituksen tulee perustua riittäviin selvityksiin, jotta turvataan alueen luonnon ympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön arvot ennen rakentamistoimenpiteitä.

Rakennetuilla ja rakennettavilla alueilla tulee ehkäistä hulevesien muodostumista ja niihin kohdistuvaa laatuhaittaa. Hulevedet on pyrittävä käsittelemään ja hyödyntämään syntypaikallaan. Mikäli hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan, on järjestelmän oltava

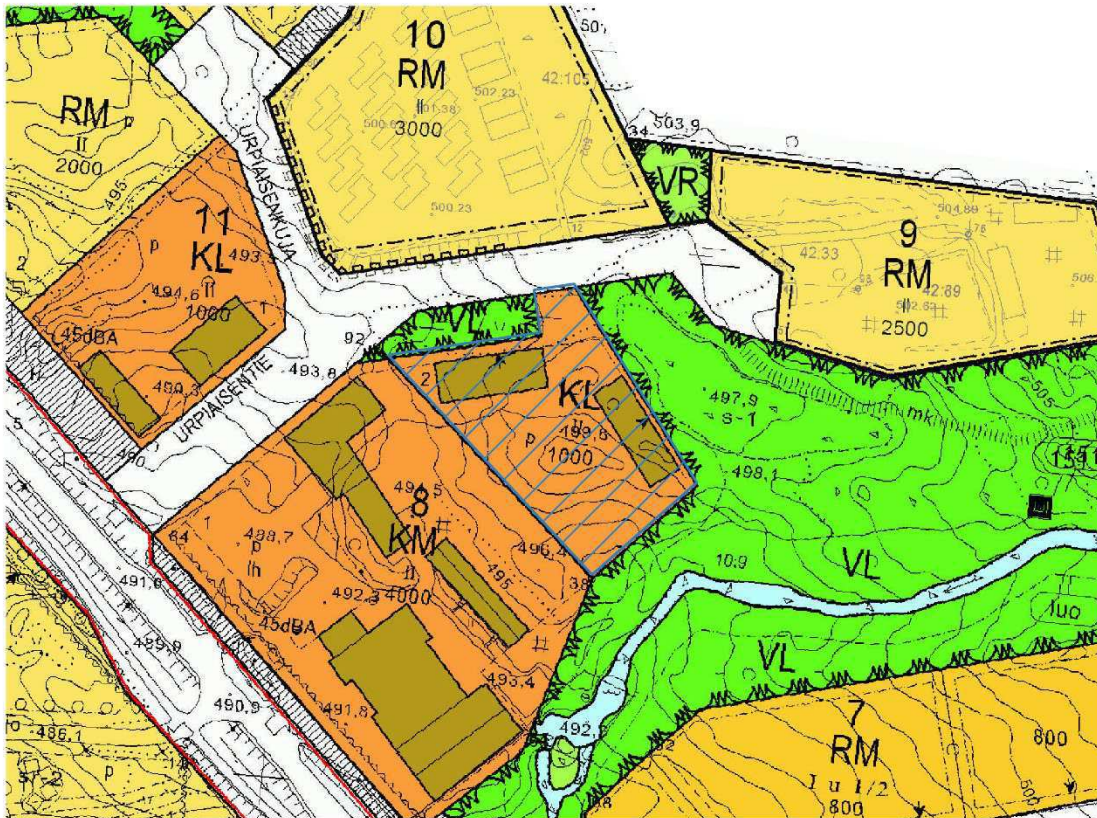
hulevesiä suodattava ja viivyttävä. Toteuttamisessa tulee huolehtia myös rakentamisen aikaisesta hulevesien hallinnasta.

4.5 Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa 15.12.2003 hyväksytty Kilpisjärven kyläalueen asemakaava.

Suunnittelualueeseen kohdistuu kaavamerkintä KL (liikerakennusten korttelialue). Voimassa olevan kaavan mukaisella rakennuspaikalla on rakennusoikeutta 1000 k-m² ja rakentaminen on sallittu kahteen kerrokseen.

Suunnittelualue rajautuu lounaassa liikerakennusten korttelialueeseen, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön (kaavamerkintä KM). Pohjoisessa kaavamutosalue rajautuu pieneltä osin Urpiaisentien katualueeseen. Muutoin suunnittelualue on lähivirkistysalueen (VL) ympäröimä.

Ote ajantasa-asemakaavasta.

4.6 Maisema ja luonto

Suunnittelualueella ei ole tiedossa uhanalaisten lajien esiintymiä.

Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsevia arvokkaita kohteita:

- Natura 2000 -kohde FI1301912 Tornionjoen ja Muonionjoen vesistö, Erityisten suojelutoimien alue SAC

-
- Natura 2000 -kohde FI1300112 Saanan luonnonsuojelualue, Erityisten suojelutoimien alue SAC
 - Natura 2000 -kohde FI1300102 Malla, Erityisten suojelutoimien alue SAC
 - Rantojensuojeluohjelman kohde Käsivarren tunturijärvet (RSO120123)
 - Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Käsivarren suurtunturien maisemat (VAM150167)

4.7 Kulttuuriympäristö

Suunnittelualueen läheisyydessä, sen länsipuolella sijaitsee valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristökohde (RKY 2009) ”Kilpisjärven matkailuhotelli”.

Suunnittelualueella ei ole tiedossa kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä rakennusperinnön kannalta arvokkaita kohteita. Suunnittelualueen itäpuolella, lähimmillään noin 15 metrin etäisyydellä kaavamuutosalueen rajasta, sijaitsee Čáhkáljohkan kiinteä muinaisjäännös.

5. OSALLISET

Kaavan osallisia ovat maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisille ja kunnan jäsenille varataan mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia sekä lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Tässä asemakaavassa osallisia ovat:

- Lapin elinvoimakeskus
- Lupa- ja valvontavirasto
- Lapin liitto
- Saamelaismuseum Siida
- Lapin pelastuslaitos
- kuntalaiset ja paikallisyhteisöt
- maanomistajat ja rajanaapurit
- Kilpisjärven kyläyhdistys ry
- Käsivarren paliskunta
- Saamelaiskäräjät
- Enontekiön Sähkö Oy
- Enontekiön Vesihuolto Oy

6. SELVITYKSET JA ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Kaavaa laadittaessa selvitetään tarpeellisessa määrin suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset tehdään koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia (AKL 9 §). Kaavan arviointityössä tullaan paneutumaan MRA 1 §:n mukaisesti merkittäviin vaikutuksiin, joita tässä asemakaavahankkeessa alustavan tarkastelun perusteella ovat:

- vaikutukset luontoon
- vaikutukset maisemaan
- vaikutukset virkistysalueisiin ja -reitteihin
- vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen
- vaikutukset liikenteeseen

Kaavan lähtötietoina käytetään seuraavia laadittuja selvityksiä ja suunnitelmia:

- Museoviraston aineistot (arkeologinen kulttuuriympäristö ja rakennettu kulttuuriympäristö)
- SYKE:n paikkatietoaineistot (geologia, suojellut alueet ym.)

Täydentäviä muita selvityksiä laaditaan tarpeen vaatiessa. Lisäselvitysten tarve ratkaistaan kaavaprosessin aikana.

Vaikutusten arviointi tulee pohjautumaan edellä mainittuihin selvityksiin ja muuhun lähtötietomateriaaliin. Selvitysten pohjaksi tehdään mm. maastokäyntejä. Arvioinnin tekee kaavoittaja yhteistyössä eri asiantuntijoiden kanssa. Myös osallisilla on oikeus osallistua kaavan vaikutusten arviointiin.

7. VIRANOMAISYHTEISTYÖ

Lupa- ja valvontavirasto edistää ja ohjaa Enontekiön kaavoitusta ja vastaa kaavojen viranomaisohjauksesta vaikutuksiltaan valtakunnallisten ja merkittävien maakunnallisten asioiden osalta.

8. OSALLISTUMINEN

Osalliset voivat ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä. Viranomaisilta ja tarvittavin osin myös muilta tahoilta pyydetään erilliset lausunnot.

Osallinen voi olla yhteydessä kaavan laatijaan ja kunnan virkamiehiin kaavaan liittyvissä asioissa koko kaavaprosessin ajan. Kaavoituksen eri vaiheissa esitetyt mielipiteet ja muistutukset kirjataan kaavaselostukseen tai erilliseen raporttiin, jossa esitetään kirjalliset vastineet mielipiteisiin ja muistutuksiin.

Osallisten erityiset kuulemisvaiheet ovat seuraavat:

Palaute OAS:sta

- Osallinen voi antaa vapaamuotoisesti palautetta OAS:sta.

Mielipide kaavan valmisteluvaiheessa

- Osallinen voi esittää mielipiteen kaavaluonnoksesta. Mielipiteen esittämistapa ja osoite ilmoitetaan valmisteluvaiheen kuulemisen kuulutuksen yhteydessä.

Muistutus kaavaehdotuksesta

- Osallinen voi jättää kirjallisen muistutuksen kaavaehdotuksesta. Ohjeet ilmoitetaan kuulutuksessa.
- Niille muistutuksen tehneille, jotka ovat samalla ilmoittaneet osoitteensa, laaditaan kirjallinen vastine.
- Mikäli haluaa henkilökohtaisen erillisen tiedotteen kaavan hyväksymisestä, sen voi mainita muistutuksen yhteydessä.

Valitus kaavan hyväksymisestä

- Kaavan hyväksymistä koskevasta kunnanvaltuuston päätöksestä voi valittaa Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle. Koska vain laillisuusperusteet ovat oikeudellisesti

merkityksellisiä, on kaavan sisältöön liittyvät seikat suositeltavaa tuoda esille mahdollisimman varhain kaavan kuulemisvaiheiden yhteydessä.

9. KAAVOITUSMENETTELY JA TAVOITEAIKATAULU

Elo-syyskuu 2026

- Vireille tulon kuulutus ja OAS nähtäville

Syys-lokakuu 2026

- Kaavaluonnos nähtäville

Marraskuu 2026

- Palautteen käsittely
- Ehdotuksen valmistelu

Joulukuu 2026

- Kaavaehdotus nähtäville

Tammi-helmikuu 2027

- Palautteen käsittely

Maaliskuu 2027

- Hyväksymiskäsittely

Huhtikuu 2027

- Valitusaika ja voimaantulo

Valitusaika kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on 7 + 30 päivää siitä, kun pöytäkirja on ollut nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Kaava saa lainvoiman valitusajan jälkeen, mikäli päätöksestä ei ole valitettu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Kun päätös on saanut lainvoiman, kaavan voimaantulosta kuulutetaan.

10. YHTEYSTIEDOT

Enontekiön kunta
Ounastie 165
99400 Enontekiö
Sähköposti: kirjaamo(at)enontekio.fi

Maankäyttöinsinööri Kai Takkunen
etunimi.sukunimi(at)enontekio.fi
puh. 040 571 6537